

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Gorenji Trebusi, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

BEGINOVA VOJSKA PO SILOVITEM BOMBARDIRANJU IN SPOPADIH ŠE ZOŽILA OBROČ OKROG PALESTINCEV

Izraelski tanki prodrli v zahodni Bejrut

Žilav odpor palestinskih borcev - Sirija koplji vojsko v dolini Bekaa in je pripravljena na vojno - Reagan pozval Begin, naj prekine vojaške operacije, Arafata pa, naj čimprej zapusti Libanon - Zasedanje varnostnega sveta OZN

BEJRUT, TEL AVIV, NEW YORK — Izrael je včeraj opolnoči prekinil majavo premirje in začel doslej najobsežnejšo ofenzivo proti obkoljenemu zahodnemu Bejrutu. Pod okriljem zelo močnega topniškega ognja so izraelski tanki iz treh različnih smeri začeli prodirati proti središču zahodnega dela libanonskega glavnega mesta. Njihov cilj je več kot očitno: preseči na dva dela arabski del mesta in ločiti vrhovno povelje PLO od večine palestinskih borcev, ki so se utrdili v zapuščenih taboriščih v jugovzhodnem predmestju Bejruta.

Tankovski koloni, ki prodira z južna, je uspelo napredovati približno za kilometer in je baje tudi obkrožila eno taborišče, vzhodna kolona je napredovala za pol kilometra, severna pa le za približno 200 metrov. Na vsem bojišču se palestinski gverilci krčevito branijo pred prodiranjem izraelskega vojaškega stroja, ki je tokrat angažiral svoje elitne enote z najmodernejšo vojaško opremo. Po poročanju tiskovne agencije je Wafa so palestinski borcev ob so delovanju sirskih in libanonskih arabskih sil onesposobil približno 100 vojakov ter uničil 21 sovražnikovih tankov in 14 oklopilcev. Wafa ne poroča o izgubah med branitelji, ki pa so po ocenah tujih opazovalcev

valstvo postopoma izpraznilo večji del vodnjakov, iz katerih sedaj dobivajo le minimalne količine pitne vode, tako da postajajo razmere nevarne. Na tragedijo približno pol milijona civilnega prebivalstva izraelsko poveljstvo čistočno odgovarja, da je neshotljivo pozvalo civiliste, naj zapustijo obkroženi del mesta in zato odklanja vsako odgovornost.

Kljub prodiranju v zahodni Bejrut in obsežnemu bombardiranju predstavniki izraelske vlade trdijo, da njihova vojska še ni dobila povelja za končno ofenzivo. Zunanji minister Šamir je v ZDA poudaril, da si Izrael še naprej prizadeva za diplomatsko rešitev krize. Vso krivdo je kot po navadi zvrnil na PLO, ki ni pripravljena takoj zapustiti Libanona, ampak si prizadeva, da bi to napravila pod zaščito mednarodnih mirovnih sil. Še vedno namreč ni jasno, kako si Begin v svojem slepem sovraštvu predstavlja, da se palestinski gverilci lahko umaknejo iz obkroženega Bejruta, ne da bi pred tem dobili potrebna jamstva v obliki mednarodnih mirovnih sil. Jamstva, da bodo lahko v miru zapustili državo in ne da bi izraelska vojska in še posebej desničarski falangisti izvajali represivnih akcij nad palestinskim prebivalstvom.

Včerajšnja izraelska ofenziva ponovno odpira tudi nevarnost razširitev spopada. Sirija koplji svoje vojaške sile v dolini Bekaa. Sirski predsednik je izjavil, da njegova država ne bo mirno dovolila, da bo Izrael zasedel Libanon in namestil izraelsko vladno, kar bi ogrozilo sirske meje na tem območju. Sovjetska zveza je s pospešenim tempom dobav orožja obnovila oborožitev sirske vojske.

Sovjetski voditelj Brežnev je včeraj obtožil ZDA, da podpirajo izraelsko agresijo in da so zato so krivci za pokol bejrutskega prebivalstva. Na pobudo glede SZ se je včeraj v New Yorku sestal varnostni svet OZN, ki je razpravljal o dramatičnem položaju v Libanonu. Jordanija in Španija sta predstavili osnutke resolucije, ki zahteva od Izraela, naj takoj prekine vojaške operacije v nasprotnem primeru bo svetovna organizacija sprejela proti njemu vrsto sankcij.

Ameriški predsednik Reagan v včerajšnjem pozivu Beginu in Arafatu sicer ni izključil možnosti, da ne bi Washington sprejel sankcij proti Izraelu, če ne bo leta prekinit spopadov. Obenem je pozval tudi vodstvo PLO, naj se čimprej umakne iz Libanona.

Izraelska tanka na poziciji ob tako imenovani zeleni črti v Bejrutu

(Telefoto AP)

SPADOLINJEVA VLADA PONOVO V TEŽAVAH

Z odločilnimi glasovi prostostrelcev KD zavržen odlok o petrolejskih proizvodih

Gre za veliko uslugo industrijcem - Finančni minister Formica se iz protesta ne bo udeležil današnje vladne seje - Možne hujše politične posledice

RIM — Spadolinijeva vlada se je sinoči neopredeljeno znašla v manjšini. Poslanska zbornica je namreč zavrnila odlok o spremembi načina plačevanja davkov na petrolejske proizvode, ki ga je senatna zbornica že odobrila. Prvi simptom take usmrtitve je prišel do izraza že na popoldanskem zasedanju, ko je komisija za ustavno vprašanje izdala o odloku negativno mnenje. Vendar ni nihče pričakoval, da se bo zbornica o njem negativno izrekla.

Odlok, ki so ga zavrnili, ne zadeva neposredno državljanov, ampak samo industrijce. Osrednje določilo namreč obvezuje industrijce, da v roku 24 ur plačajo davke na vse prodane petrolejske proizvode, medtem ko so imeli prej mesec dni časa. To pa predstavlja ogromno vsoto, tudi glede na dejstvo, da so obresti zelo visoke in da so torej industrijci znatno spekulirali z enosmernim rokom. Vladni odlok je naletel na velike pomisleke pri

demokristjanov in pri socialdemokristjanov, oboje pa so ga podpirali socialisti, kar je tudi razumljivo, saj ga je predložil socialistični minister Formica.

Pri glasovanju se je za vladni odlok izreklo 198 poslancev, proti pa 223. Tokrat pa ni šlo za množično odločitev predstavnikov večinskih strank, ampak se je, kot je potrdila tudi predsednica demokristjanske skupnosti Gerardo Bianco, najmanj 30 svetovalec večine izreklo proti vladnemu predlogu. Konkretno so glasovali o preudarnosti zahtevi, naj o odloku sploh ne razpravljajo, ker ni bil upravičen, saj ne gre za nujno vprašanje, ki je predpogoj za sprejem odloka namreč predložitve vladnega zakonskega osnutka.

Na izid glasovanja so takoj reagirali socialisti, seveda z dobrošno mero razburjenosti. Predsednik parlamentarne skupine PSI Labriola je dejal, da gre za zelo resen politični incident, podpredsednik iste skupine Seppia pa da gre za zmago korporacij. Duhoval je nekoliko pomiril ministrski predsednik Spadolini, ki je dejal, da je treba izid glasovanja oceniti kot nadvse zaskrbljujoč in je izrazil ministru Formici polno solidarnost celotne vlade, še zlasti zato, ker noče v tem trenutku finančni minister velike odgovornosti. Dodal je še, da bo treba z novimi davčnimi določili popraviti pomanjkljivosti, ki bodo nastale zaradi zavrnitve tega vladnega odloka.

O krizi Spadolinijeve vlade torej za enkrat ni govora, čeprav je doslej vedno obstajala ustaljena praksa, da vlada odstopi, ko je parlament zavrne kak vladni odlok. Spadolini je to prakso prekinil, kar je sicer napovedal z vsega začetka, ko je dejal, da bo odstopil le, če mu parlament javno izglasoval nezaupnico.

Seveda pa to še ne pomeni, da se

RAZBITJE V ORGANIZACIJI AFRIŠKE ENOTNOSTI

Na današnjem vrhu OAE le polovična udeležba

Gadafi, ki bi moral letos prevzeti predsedstvo, je manifestacijo preimenoval v »vrh napredne Afrike«

NAIROBI — Kot je zagotovil tibijski voditelj Gadafi, bo danes, kot je bilo predvideno, v Tripoliju vrhunska srečanje Organizacije afriške enotnosti (OAE), ne glede na to, ali bo zagotovljena potrebna dvotretjinska večina afriških držav. Kot je rekel, obstaja zadostno število naprednih afriških sil, da se zbere v Tripoliju in odpravo pravo pot afriškemu narodu. Ta vrh, ki utegne zbrati polovico članic OAE, pa ne bo »vrh afriške enotnosti, ampak »vrh napredne Afrike«, ki bo drugim ponudil model »socialistične revolucije«.

Libijski voditelj Gadafi je to izjavil na obedu v čast mozambiškega predsednika Samora Machela, ki je prišel v Tripoli kot prvi, ker je udeležbo na vrhu povezal z uradnim državnim obiskom. Sicer pa je dopotoval še polkovnik Mengistu iz Etiopije, pričakujejo pa tudi voditelje LR Benina, LR Konga, Gane, Zambije, Nigerije, Madagaskarja in Sejšelov. Narednik Doe iz Liberije je znova potrdil, da v Tripoli ne pride in to je, proti pričakovanju, napovedal tudi premier nove, leve vlade na Mauriciju, J. Gnani, čeprav je poprej obljubil, da bo na vrhunske konferenci udeležba otoka Diego Garcia, na katerem so Američani zgradili veliko pomorsko oporišče.

Polkovnik Gadafi je rekel, da predstavljajo tisti, ki se bodo zbrali na jutrišnjem »naprednem vrhu OAE«, »močnejši del Afrike«, ki da bodo vsilili svoje stališče drugim in ga bodo le-ti morali sprejeti za »model«, kajti, kot je poudaril, »v boju med golobi in jastrebmi zmerom zmaga slednji«: to pa dejansko pomeni, kot so se nekateri bali, da se na celini, ki je doslej sprejemala odločitve s soglasjem, urejajo nevarna praksa vsiljevanja mnenja večine. Gadafi je rekel, da so politična vprašanja v Afriki drugotnega pomena, saj v 90 odstotkih izhajajo iz gospodarskih stisk, ki naj se jim predusmeri posveti tripoljski vrh. Vprašanje sprejema saharjske republike v OAE, ki je povzročilo zadnji razkol v afriških vrstah, je Gadafi omenil le mimogrede, rekoč, da »sčasoma in hitro«: ni dovolj za obstoj neke države. V celoti pa je svojo pozornost namenil gospodarskim težavam.

Libijski voditelj, ki bi mu moral kenijski predsednik Moi na vrhu v Tripoliju izročiti za prihodnje leto dni predsedstvo OAE, je bil skrajno nepomirljiv do odsojnih in je obtožil ameriške kolonialiste, da so s podkupovanjem odvrnili vrsto afriških voditeljev od udeležbe na sedanjem srečanju.

Tudi tako imenovana »Skupina 26«, ki združuje privržence sprejema saharjske republike v OAE in se je minilih deset dni sestajala v nekem tripoljskem hotelu na neformalnih srečanjih, očitno ni mislila v svojih prizadevanjih, da pritegne v Tripoli odsojne članice. Sinoči so objavili dokument, ki ga je sestavila ta skupina in se imenuje »poziv iz Tripolija«, vendar pa očitno ne bo sprejemljivo za vse. Imed devetih točk v tem pozivu je namreč tudi ena, ki pozdravlja sprejem saharjske republike v OAE kot »pomembno etapo pri vzpostavljanju miru v Zahodni Sahari in Afriki naspoln«. V pozivu, ki ga je v imenu skupine 26 držav prebrala zunanja ministrica otokse republike Sao Tome in Principe Maria De Amorim, je tudi rečeno, da bodo odsojne članice odgovorne za nastali razkol v vrstah OAE.

T. D.

Izraelski vojak med včerajšnjimi spopadi v Bejrutu (Telefoto AP)

Nezadovoljivo stališče vlade o libanonski krizi

RIM — Libanonsko vprašanje je bilo včeraj na dnevnem redu senatne komisije za zunanje zadeve. O vladnem stališču je poročal podtajnik za zunanje zadeve poslanec Fiori, ki je poudaril, da je Italija trdno prepričana, da vsi naporji za vzpostavitev libanonske neodvisnosti morajo iti vstrie z obnovljenimi obvezanji v cilju pravične rešitve palestinskega vprašanja, ki naj sloni na pravici tega ljudstva do samoodločbe. Podtajnik je odgovorjal na številna vprašanja senatorjev raznih strank v zvezi z zaostrenim položajem v Libanonu.

Fiori je še poudaril, da je v tem smislu delovala italijanska vlada ter se zavzemala pri vseh činiteh, ki utegnejo prispevati k rešitvi. Tako je stopil v stik ne samo z ZDA, temveč tudi z arabskim svetom ter z voditelji PLO. Italija je tudi pripravljena sodelovati pri večnarni mirovni sili v Bejrutu. To pa je odvisno od razpleta sedanjega položaja, oziroma je povezano z zadovoljivo rešitvijo umika Palestincev iz Bejruta. Podtajnik je na koncu seznanil komisijo še z raznimi človekoljubnimi pobudami vlade.

Fiorito poročilo ni zadovoljilo obsežnega senatorja. Demokristjan Orlando je dejal, da ni zadovoljen z odgovorom, ker ne nudi nič novega glede političnega vprašanja, ki je v temelju libanonskega spopada. Demokristjan Granelli je trdil, da se uradna politika suče še vedno okoli nacionalnih izjav. Komunist Vecchiotti je zahteval, naj Italija prizna PLO. To zahteva je postavil tudi vodja skupne neodvisne leve Aderlini. Senatorica Boniver (PSI) pa je celo bila na vprašanje priznanja. Misovec Pozzo je obsodil izraelsko politiko, vendar se ni pridružil zahtevi po priznanju PLO.

RIM — V svojem drugem zdravstvenem sporočilu sta zdravnik, ki dikalnega zdravstveno stanje ranilca, poslanca Pannelle spodbudili, da bi moral takoj prekiniti svoj protest, saj je popolnoma dehidriran, da sta si zdravnik že pridržala prognozo.

ČRNI DAN BEJRUTSKE DVOMESEČNE TRAGEDIJE

TUJI DOPISNIKI O VČERAŠNJEM IZRAELSKEM NAPADU NA BEJRUT

Mesto so izraelske granate dobesedno zasule Palestinski borci se niso prepustili malodušju

BEJRUT — Le redkokdaj prej je poročanje tujih agencij dajalo v vsej svoji srhljivosti razsežnosti bejrutske tragedije kot prav včeraj ob novem napadu izraelske soldateske na zahodni Bejrut.

»Če trinajst ur rušijo Bejrut izraelske bombe, ognjen izraelskega topništva z morja in z zemlje ne pozna položaja, je začel svoj dopis poročevalec italijanske tiskovne agencije ANSA, ki se je z drugimi kolegi zanašal v obsežnem zahodnem Bejrutu. Zanj kot za vse ostale je včerajšnji 4. avgust za zelo natanko ob polnoči, a tega mu niso povedali kazalci na uri temveč bobnenje izraelskih granat. Bil je izraelski odgovor na pobudo Perzeza De Cuellarja, da pošlje v Bejrut opazovalce OZN, ki bi morali nadzorovati premirje, je dopisnikom izjavil vodja libanonske leve Džabratov borci.

O razsežnosti tega činičnega odgovora pa so se dopisniki opreli čisto na lastne oči, ko so se iz mestne četrti v družo prebijali proti frontni med bobnenjem granat in pravi tekmi s smrtjo od enega kritja do drugega. V Bešari el Huri v neposredni bližini »zelenih črt« so bili Palestinci odkrito povedali, da jim ni več poti. Kljub temu so se dopisniki prebili skoraj do izraelskih položajev, a od tu so se takoj umaknili v vsaj navidezno bolj varno bolnišnico Barbir, saj v zahodnem Bejrutu ni več varnega mesta pred izraelskimi granatami, ki so včeraj dobesedno zasule mesto z izstrelki.

»Korak za korakom« topovske salve rušijo vse pred napredovanjem izraelskih tankov. Le kilometer od

tega pekla pa je skupina žena v vrsti kakala na kruh pred neko pekarno. V ameriški bolnišnici so se dopisniki le delno seznanili s prvimi obračuni mrtvih in ranjenih, saj je brzokone večina žrtev ostala pod ruševinami, a iz pričevanj zdravnikov so lahko ugotovili, da je v prvih devetih urah včerajšnjega izraelskega napada padlo dvakrat več ljudi kot v nedeljo, ko so spopadi trajali preko 14 ur.

Kot v vseh teh dveh mesecih so bile žrtve predvsem civilisti. Izraelske bombe so namreč padle vse vprek, da bi pred svojo napredujočo soldatesko ustvarile »požarno zemljo«. Kjer pa niso padle rušilne bombe in napalm so posebni izstrelki sejali roje majhnih eksplozivnih nabojev. Cele mestne četrti zahodnega Bejruta so včeraj gorele.

Nad morjem pa se je dvigal dim topovskih saliv izraelske mornarice. Kljub peklu, ki je z ognjem in mečem rušil trpeče obkroženo mesto pa med Palestinci ni bilo malodušja. Natanko ob 14. uri je vodja PLO Jaser Arafat pozval svoje borce, »naj se borijo do smrti«. »Ves svet nam gleda. Borili se bomo do smrti, da si priborimo domovino«.

Po določitvi čl. 2 ostaja davčna obremenitev pri 8 odst. glede kinopredstav, športnih in gledaliških prireditvev, kot jih navaja zakon iz l. 1972. Prav tako so izzete radijske in telefonske službe v javnih govorilnicah. Prav tako so izzete storitve s poljedelskimi stroji, ali letali v korist poljedelskih podjetij.

Nadaljnji členi dekreta pa so posvečeni »izjemam«: navedeni so namreč vsi proizvodi

čl. 2 so izzete artikli široke potrošnje kot so kava, jaja, sladkor, vino (z izjemo likerjskih vrst, s povišano alkoholno stopnjo ter drugi z več kot 21 stopinjami), mila, plin in električna energija za gospodinjstva, marmelade, farmacevtski proizvodi (človeška medicina in veterina, vključno s cepivi), petrolejski proizvodi za kmetijstvo in ribolov ter tekstili. V primeru teh pa pride do povziranja IVA, če so izdelani v celoti, ali v glavnem iz lana in svile.

Po določitvi čl. 2 ostaja davčna obremenitev pri 8 odst. glede kinopredstav, športnih in gledaliških prireditvev, kot jih navaja zakon iz l. 1972. Prav tako so izzete radijske in telefonske službe v javnih govorilnicah. Prav tako so izzete storitve s poljedelskimi stroji, ali letali v korist poljedelskih podjetij.

Člen 3 govori o izjemah pri povziku od 15 na 18 odst. Sem spadajo svinina in zadeni izdelki. Hud udarec pa je namenjen sladkumcu, ki ljubijo jester (kaviar), gnojilke in losose: 38 odst. IVA na goveje meso pa se bo znižala od 18 na 15 odst. So še nekatere izjeme (v členu 4), ki pa bodo veljale le do 31. oktobra in ki zadevajo hotelske storitve, ki se bodo torej podražile 1. novembra. Do konca leta pa bodo veljale izjeme za nekatere storitve v korist javnih ustanov.

Člen 5 je namenjen športnim prireditvam ter nekaterim kinematografskim predstavam. Ostali členi dekreta se nanašajo na trgovsko distribucijsko mrežo. Po uredbi bodo lahko trgovine odprte največ 10 ur dnevno. Obvezno morajo biti odprte od 9. do 13. ure ter od 17. do 19. ure. Ostale štiri ure pa trgovci lahko porazdelijo na razne časovne pasove, ali pa izvajajo neprekinjen delovni čas.

Dekret nadalje predvideva zaporo za tri leta pri izdajanju trgovskih licenc v mestih z več kot 30.000 prebivalci. Oblast se bo zavzemala za koncentracijo in posodobitev trgovinskih storitev.

Dekret nadalje predvideva zaporo za tri leta pri izdajanju trgovskih licenc v mestih z več kot 30.000 prebivalci. Oblast se bo zavzemala za koncentracijo in posodobitev trgovinskih storitev.

HAJKA ZA KENIJSKIMI UPORNIKI

Civilisti z dvignjenimi rokami in pripravljenimi osebnimi izkaznicami pred naperjeno puško. Članek o kenijskih dogodkih objavljamo na zadnji strani (Telefoto AP)

Zvišana IVA prazni denarnice potrošnikov

RIM — Objavljen v uradnem listu je izšel vladni dekret o novi uredbi o davčninah IVA in ukrepih, ki zadevajo trgovino. Vse te ukrepe je sprejel ministrski svet na predvečrajšnji seji.

Dekret so že včeraj poslali na računski dvor, ki ga je moral registrirati. Istočasno pa so ga poslali tudi v Selvo di Valgarde, kjer je predsednik Pertini, ki ga je prav tako moral podpisati, sicer ne bi imel nobene veljave. Dekret začne veljati dan po objavi v uradnem listu, torej danes.

Draginjska doklada narasla za 13 točk

RIM — Mezde in plače se bodo ta mesec povišale za okoli 31.000 lir. To je ugotovila zadnja komisija, ki se je včeraj sestala pri ISTAT. Zvišanje bodo računali na podlagi krepkega vzpona točk draginjske doklade: 13 točk. V prejšnjem trimesečju so zabeležili 12 točk.

Izleti

Sekcija KPI - Kriz obvešča vse izletnike, da je zbirališče za izlet v Kijev, Moskvo in Leningrad v nedeljo, 8. avgusta, ob 6. uri (jutraj) na letališču v Ronkah. Priporočamo točnost.

Združenie Union Podlonej - Sv. Ivan priredil enodnevni izlet dne 15. avgusta v Skočjanske jame in na piknik v Lipico. Informacije v UL Valdivro 30. II. nadstropje. Vpisovanje v torek, danes in prihodnji četrtek, od 17. do 19. ure. Telefon 6459 ali 732858.

KD Rovte - Kolonkovec sporoča, da bo izlet v bolnico Franjo 22. avgusta 1982.

Obalno planinsko društvo Koper vabi na izlet od 14. do 22. avgusta na Durnorv v Črni gori. Odhod bo v soboto, 14. 8. ob 6. uri izpred Umrarjevega trga v Kopru. Cena izleta za odrasle je 2.000 N.din, za mladino pa 1.000 N.din. Obvezno je predplačilo v višini 1.500 N. din. Vodja izleta je tov. Sandi Blažina. S seboj je treba vzeti šotor, kuhinjske in poskrbeti za prehrano vsak zase.

Včeraj - danes

Danes, CETREK, 5. avgusta MORNA

Sonce vzhaja ob 5.53 in zahaja ob 20.29 — Dolžina dneva 14.36 — Luna vzhaja ob 21.07 in zahaja ob 6.01.

Jutri, PETEK, 6. avgusta VLASTA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29 stopinj, najnižja 22, ob 18. uri 27.2 stopinje, zračni tlak 1013 mb ujet, veter 18 km na uro jugozahodni, vlaga 67-odstotna, nebo preoblačeno, morje mirno, temperatura morja 24.8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILNICA SE: Luka Kocjančič, Eliza Rauber, Eliza Ladu, Andrea Anodino, Gilda Frascino in Maria Varesano.

UMRLI SO: 51-letna Eleonora Durro por. Vanzetto, 73-letna Emma Surman, 42-letni Claudio Giorgi, 82-letni Agatino Bulla, 73-letni Nicolò Chermaz, 71-letni Giuseppe Curman, 44-letni Aldo Platzer, 72-letni Gregorio de Totto in 71-letni Gaetano Camilli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Corso Italia 14, UL Giulia 14, Erta S. Anna 10, Lonjerska cesta 172, Nabrežina, Boljune.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg Sonino 4, Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Sonino 4, Trg Libertà 6, Nabrežina, Boljune.

LEKARNE V OKOLICI
Boljune: tel. 228.124; Bazovica: tel. 228.165; Opčine: tel. 211.001; Prose: tel. 225.141; Božje polje: 220.121; Sesljan: tel. 209.197; Zavije: 200.121.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732.627, predpriznana od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure tel. 68.441.

Gledališča

Jutri ob 20.30 premiera Strausove opere »Valček sena«.

Kino

Ariston 21.15 »Un lupo mannaro americano a Londra«, Jenny Agutter, David Naughton.

Eden 18.00 »Il furore della Cina colpisce ancora«, Bruce Lee.

Ritz Zaprt za počitnice.

Grattacielo 17.00 - 21.00 »Via col vento«, C. Gable, V. Leight, L. Howard, O. De Havilland.

Fenice Zaprt za počitnice.

Nazionale 16.00 »Alpha blues«, Preveden mladini pod 18. letom.

Mignon 16.30 »Frankenstein junior«, M. Feldman, J. Wilder.

Filodrammatico 15.00 »Il porno amoris«, Preveden mladini pod 18. letom.

Aurora 17.30 »Taxi drivers«, Robert De Niro, Preveden mladini pod 14. letom.

Cristallo Zaprt za počitnice.

Moderno 17.00 - 21.45 »Star Trecks«, Capitof 17.00 »Assassino allo specchio«.

Lumiere Zaprt za počitnice.

Radio 15.30 »Super porno actions«, Preveden mladini pod 18. letom.

Šolske vesti

Šolsko skrbništvo sporoča, da 10. avgusta letos zapade rok za vlaganje prošnje na šolskem skrbništvu za vključitev v posebni seznam suplenov v šolskem letu 1982/83 in 1983/84.

Tržaško tajništvo sindikata slovenske šole obvešča, vse zainteresirane učitelje, da je na skrbništvu in vseh diaktičnih ravnateljstvih ministrstva okoliščina št. 215, ki obravnava vključevanje v stalež letno poverjenega učenca osebja državnih otroških vrtcev.

Sindikati slovenske šole - tajništvo Trst obvešča, da je na ogled na skrbništvu in na vseh diaktičnih ravnateljstvih ministrstva okoliščina št. 215, ki obravnava vključevanje v stalež letno poverjenega učenca osebja državnih otroških vrtcev.

Razna obvestila

Zveza borcev - Bojune priredi od 7. do 15. avgusta »Partizanski poletni prazniki«.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča svoje člane, da bo od 9. do 13. avgusta pisarna zaprta, nato pa bo od 31. avgusta odprta samo v jutranjih urah.

VZPI - ANPI, ANED in ANPIA obveščajo, da bosta urada v UL Crispi 3 zaprta od 31. avgusta zaradi letnega počitka.

V Mačkoljah »slavita« danes 20-letnico poroke JOELANDA in LUCIANO-PIERI

Se mnogo zdravih srečnih skupnih let žima želita hči Fulvia in sin Renzo

RADIO - CB
FOTO - VIDEO
CANON - NIKON - LEICA
HITACHI SONY

TRST — Pasaža Fenice 8 - Tel. 732-897

HOČEŠ obleko znanega kreatorja?

Andreja boutique, trst, trg della borsa 7 tel. 69-109

POMLAD - POLETJE JESEN - ZIMA s POPUSTI od 20 do 70% BASILE

Escargots, Claude Montana, Suono, Synonyme de Georges Rech, Valentino

GIANNI VERSACE

Bruno Cleva Import - Export

Uradni zastopnik za Furlan in Julijsko krajino in Jugoslavijo za flipper in video - igre

ZACCARIA (Bologna - Italy) TRST

UL. SLATAPER 22 TEL. 040/750291

— Flipper
— Video - igre
— Juke box
— Nadomestni deli

DRAGULJI

Giorgi

Capo Di Piazza 2 Trst Tel. 64607

ZA ZAPAH 22-LETNI TRŽIČAN

Aretacija v zvezi s krajo v trgovini Raspar

V Vidmu so aretirali 22-letnega Natalina De Pascalis iz Tržica, Aretacija je v zvezi s tatvino, ki so jo neznanci izpeljali ob soboti do ponedeljka v trgovini z optičnim in fotografskim materialom Pina Rasparja v Tržicu. Neznanci so v kraji za okrog osem milijonov lir blaga. Ni znano, če je Pascalis sam zagrešil omenjeno dejanje, ali pa je samo prevzel ukraden blago in ga, na vsej verjetnosti, skušal prodati na videmskem tržišču. Dejstvo je, da je fanta presenetila po-

Obvestilo KZ

kontovelskim razlaščenem

KZ bo na razpolago kontovelskim razlaščenem v prostorih dvorane Gospodarske zadruge na Kontovelu danes (četrtek, 5. avgusta), od 17. ure do 19.30 za sestavljanje raznih dokumentov, ki jih zahteva ustanova ANAS v zvezi z razlaščenim postopkom za gradnjo hitre ceste.

Zainteresirane vabimo, naj prinesejo s seboj potrebno dokumentacijo (ugotovitev stanja zemljišča — stato di consistenza, ponudba ANAS).

Letos nekoliko kasneje odprje otroških vrtcev v nabrežinski občini

Občinska uprava Devin - Nabrežina je sklenila, da se bo pouk v občinskih otroških vrtcih pričel letos kasneje, in sicer ob začetku šolskega leta obvezne šole, tako da omogoči učnemu osebu vrtcev, ki jih sama upravlja, udeležbo na izpolnjevalnih tečajih, in tako da se u- tegne dovršiti ureditev nove centralizirane kuhinje, ki bi z novim šolskim letom morala začeti delovati.

Obvestilo Primorskega dnevnika

Obveščamo vse organizacije, društva in posameznike, da sprejemamo oglase, male oglase, čestitke, raznovrstna obvešila, darove in prispevke itd. vsak dan (razen nedelje) samo od 8.30 do 14.30. Po tej uri jih ne bomo več sprejeli.

Nespremljen pa ostane urnik za sprejemanje smrtnih in sožalij (8.30 - 22.00)

Prosimo za razumevanje.

MENJALNICA tel. 0481/83909

TEČAJI BANKOVCEV 4. 8. 1982

Ameriški dolar 1.350.—

Kanadski dolar 1.070.—

Švicarski frank 650.—

Danska krona 150.—

Norveška krona 203.—

Holandski florint 496.—

Francoski frank 194.—

Belgijski frank 25.—

Funt šterling 2.380.—

Nemška marka 554.—

Avstrijski šilling 77.—

Švedska krona 215.—

Debeli dinar 23.—

Drobni dinar 24.—

Banca Agricola Gorizia

Kneca banka Gorizia

Mali oglasi telefon (040) 794672

KUPIM knjige za prvi razred poklicnega zavoda — oddelek za monterje TV. Telefon 040/743784.

PRODAM frezo za okopavanje trt. Telefon 0481/32850.

PRODAM malo rabljen otroški voziček. Telefonirati od 13. do 14. ure na št. 040/228562.

PRODAM novo (še v embalaži) peč na kerzen (13 tisoč kalorij). Ugodna cena. Zainteresirani naj telefonirajo na št. (0481) 84495 (Elijana).

MOŠKI z ugodnimi življenjskimi pogoji in resnimi nameni išče žensko staro približno 50 let, srednje postave, brez obveznosti za skupno življenje. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, UL Montecchi 6, pod šifro »Črnolasa«.

ISČEMO za sodelovanje samostojnega računovodjo ali ekonomista. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, UL Montecchi 6, pod šifro »Novi urad«.

KOZMETIČNI salon Ružica v Boljuncu tel. 040/228313 obvešča, da bo zaprt zaradi dopusta od 7. avgusta do 1. septembra.

STUDENTKA išče kakršnokoli zaposlitev septembra in oktobra — po možnosti poldnevno. Telefon 040/231946.

OSMICO je odprl Venceslav Legisa v Mavlinjah. Toči črno in belo vino.

ISČEM knjige za 1. razred nižje srednje šole. Tel. (040)51-419.

PRODAM avto znamke 112 junior po ugodni ceni. Telefonirati ob večernih urah 040/229224.

PRODAM nove knjige za prvi letnik klasičnega liceja in prvi letnik vzgojiteljske šole. Telefonirati od 13. do 14. ure na št. 040/774581.

IZ ANALIZE GOSPODARSTVA NA GORIŠKEM

Tudi v kmetijstvu precej možnosti za odpiranje novih delovnih mest

V tej dejavnosti naj bi se vsako leto zaposlilo okrog 100 oseb - Izhodišče: kmetijskim proizvajalcem zagotoviti varnost in razmeroma višje dohodke - Študija prof. Freya

Že kar nekaj let stalno razpravlja o o gospodarski krizi, o tem, kako se splošne razmere v gospodarstvu zaostrejo, o nujnih ukrepih, da se nazadovanje zaustavi ali vsaj omeji. Žal pa je načrtov, kaj storiti, bolj malo. Tudi na področju gospodarstva namreč velja stara in preizkušena modrost, da je za kakršnokoli diagnozo treba najprej poznati dejansko stanje in bolezenske znake pacienta, pa tudi razloge, ki so k takemu stanju pripomogli. Žal smo v preteklosti prav to področje preveč zanemarili. Zdaj se stvari spreminjajo in zato je poskrbela goriška ustanova CERES izdelavo posebne študije o gospodarstvu v pokrajini z analizo stanja v različnih gospodarskih dejavnostih ter perspektivami zaposlovanja v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Študijo je pripravil prof. dr. Luigi Frey, z nekaterimi sodelavci. Prve ugotovitve je profesor posredoval predstavnikom trgovske zbornice in gospodarstvenikom ter politikom že letos spomladi, te dni pa je bilo zbrano gradivo in tudi objavljeno v publikaciji iz katere povzemamo nekaj najpomembnejših ugotovitev, predvsem pa, da bi se dalo s hitrimi in ustreznimi ukrepi zaustaviti gospodarsko recesijo in predvsem padec zaposlitvene ravni. Skoraj 100 strani obsega študija prinaša vrsto podrobnih analiz z različnih dejavnosti gospodarstva pa tudi napotke in smernice, ki naj bi jih upoštevali predvsem upravitelji pa tudi gospodarstveniki pri bodočem uravnavanju gospodarskega in družbenega razvoja ter pri prostorskih načrtovanjih.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Posebno pozornost avtor študije, prof. Frey, namenja kmetijstvu, ki sicer sodi po številu zaposlenih med manj pomembne dejavnosti v sklopu gospodarstva na Goriškem, ki pa še zmeraj nudi precejšnje možnosti odpiranja novih delovnih mest in razmeroma precejšnjo gotovost tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

ostaja še vedno vinogradništvo, vendar bo treba tudi tu ukreniti še marsikaj, predvsem na račun povečanja pridelave. V nižinskem svetu ostajata zanimivi panogi živinoreja in vrtinarstvo. Vendar bi kazalo proizvodnjo organizirati drugače, mimo tradicionalnih oblik, predvsem s podpiranjem združevanja na združni osnovi.

Eno od osnovnih izhodišč za pozitivno kmetijstvo pa je v pripravi, kako prebivalstvu, ki vztraja na zemlji, zagotoviti višji dohodek. Precej višji od dosedanjega.

To so, ugotovitve in napotki strokovnjakov. Bodo ostali samo mrtva črka na papirju?

O položaju v kriznih podjetjih

Sestanek med sindikati in deželnim odbornikom De Carliljem

Na deželnem odborništvu za industrijo je bilo v torek srečanje med odbornikom De Carliljem, predstav-

ni Friulie, delegacijo deželne in pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, delegacije tovarniških svetov treh kriznih podjetij na Goriškem - TEC Friuli, podgorske tekstilne tovarne in Detroit.

Na sestanku so proučili položaj v vsakem od omenjenih podjetij. Kakor izhaja iz tiskovnega poročila sindikalne federacije, je razrešitev krize najbližja v podgorski tovarni, čeprav bo treba rešiti še nekaj neskladij med stališči lastnikov in podjetnikov, ki se zanimajo za odkup in obnovo proizvodnje.

Odbornik De Carlj je obljubil tudi javno financiranje za obnovo proizvodnje v nekaterih obratih omenjene tovarne, kar naj bi se zgodilo v razmeroma kratkem času.

Bolj zapleten je položaj v tržički tovarni Detroit in v kriznem podjetju TEC Friuli. Na sestanku so se domenili, da se bodo delegacije spet sestale čez mesec dni. Predstavniki sindikalne federacije so posebej poudarili, da politična kriza na deželi ne bi smela vplivati na izvajanje s strani dežele sprejetih obveznosti.

Če se človek nekoliko sprehaja po goriški tržnici ter si ogleda cene raznega sadja in zelenjave bo opazil, in ne samo v Gorici, da številke na lesenih tablicah se iz dneva v dan višajo. Je pač draginja! Zato je bilo presenečenje žitke Dornik por. Pahor in njenega moža Slavka toliko večje, ko sta prejšnji dan na Oslavju, v Kaštelu, izkopala re- kordno velike krompirje vrste kenebeck. Več gomoljev je bilo okoli kilogram težkih, največji pa je tehtal 1,2 kilograma. Vsekakor dober pridelek, nam je zadovoljno pove-

dala gospa Žitka, ko nam je na svojem podgorskem domu kazala debele gomolje.

V pogovoru smo izvedeli, da sta skupaj z možem sadila »celo vrsto«. Za to sta uporabila 8 kg semen- skega krompirja, ta pa je obrodil nad 100 kg nam tako prijetljive hrane. Povedala nam je še, da krompirja ne bo prodala, ker bo za domačo rabo. Pa še to je pripomnila, ko smo odhajali: »kar zapli- šite, da je ta krompir zelo užiten, «prav pravijo, da je debel slabši od onega manjšega!«

Če se človek nekoliko sprehaja po goriški tržnici ter si ogleda cene raznega sadja in zelenjave bo opazil, in ne samo v Gorici, da številke na lesenih tablicah se iz dneva v dan višajo. Je pač draginja! Zato je bilo presenečenje žitke Dornik por. Pahor in njenega moža Slavka toliko večje, ko sta prejšnji dan na Oslavju, v Kaštelu, izkopala re- kordno velike krompirje vrste kenebeck. Več gomoljev je bilo okoli kilogram težkih, največji pa je tehtal 1,2 kilograma. Vsekakor dober pridelek, nam je zadovoljno pove-

dala gospa Žitka, ko nam je na svojem podgorskem domu kazala debele gomolje.

V pogovoru smo izvedeli, da sta skupaj z možem sadila »celo vrsto«. Za to sta uporabila 8 kg semen- skega krompirja, ta pa je obrodil nad 100 kg nam tako prijetljive hrane. Povedala nam je še, da krompirja ne bo prodala, ker bo za domačo rabo. Pa še to je pripomnila, ko smo odhajali: »kar zapli- šite, da je ta krompir zelo užiten, «prav pravijo, da je debel slabši od onega manjšega!«

Če se človek nekoliko sprehaja po goriški tržnici ter si ogleda cene raznega sadja in zelenjave bo opazil, in ne samo v Gorici, da številke na lesenih tablicah se iz dneva v dan višajo. Je pač draginja! Zato je bilo presenečenje žitke Dornik por. Pahor in njenega moža Slavka toliko večje, ko sta prejšnji dan na Oslavju, v Kaštelu, izkopala re- kordno velike krompirje vrste kenebeck. Več gomoljev je bilo okoli kilogram težkih, največji pa je tehtal 1,2 kilograma. Vsekakor dober pridelek, nam je zadovoljno pove-

dala gospa Žitka, ko nam je na svojem podgorskem domu kazala debele gomolje.

V pogovoru smo izvedeli, da sta skupaj z možem sadila »celo vrsto«. Za to sta uporabila 8 kg semen- skega krompirja, ta pa je obrodil nad 100 kg nam tako prijetljive hrane. Povedala nam je še, da krompirja ne bo prodala, ker bo za domačo rabo. Pa še to je pripomnila, ko smo odhajali: »kar zapli- šite, da je ta krompir zelo užiten, «prav pravijo, da je debel slabši od onega manjšega!«

Če se človek nekoliko sprehaja po goriški tržnici ter si ogleda cene raznega

IZ POGOVORA PREDSEDNIKA SKGZ BORISA RACETA NA RADIU LJUBLJANA

«Lista za Trst» spreminja svojo taktiko nikakor pa ne spreminja svoje politike

Pri svojih odločitvah SKGZ izhaja s stališča, kaj je koristno za našo narodnostno skupnost danes ter v perspektivi - Združevalna funkcija «Primorskega dnevnika»

Predsednik SKGZ v Italiji je pred 14 dnevi sodeloval v oddaji «Nedeljski gost» drugega programa (Val 202) Radia Ljubljana, ki ima nekaj sto tisoč poslušalcev in sodi med najbolj spremljane radijske oddaje v Sloveniji. Boris Race je skoraj eno uro odgovarjal na vprašanja časnika Marjana Drobeža, ki so zadevala celoten splet stanja in odnosov v našem obmejnem prostoru in zlasti položaj in težnje slovenske narodnostne skupnosti. Iz te oddaje povzemamo nekatere izjave in razmišljanja Borisa Race, ki so morda posebej aktualna v sedanjem političnem in družbenem trenutku v Trstu in drugod pri nas.

Potem ko je dejal, da politično življenje ne pozna predala, je podrobno analiziral politične razmere v Trstu po volitvah za obnovo občinskega in pokrajinskega sveta. Glede snovanja novih krajevnih uprav je poudaril, da se SKGZ zavzema za demokratične večine v občini in pokrajini, ki bi bile bolj rahločutne in odzorne do pravice Slovencev in do sodelovanja s sosednjo Jugoslavijo. Na vprašanje časnika, če se je v Listi za Trst morda začela nekakšna ideološka evolucija, je odgovoril, da je njeno glasil, se zmeraj nacionalistično in tako je bila tudi predvolilna kampanja lista, Morda je vodstvo tega glasila spremenilo taktiko potem, ko je lista na zadnjih volitvah nazadovala in ko so uvideli, da na volitvah ne bodo dobili željenih in pričakovanih 51 odstotkov glasov. Vendar je pri tem treba upoštevati, da je vodstvo liste pri svojih odločitvah uprle oziroma ljudski zbor liste. Na take zbornice, ki so dobro obiskane, prihajajo najbolj zagazirani in nacionalisti, zato so njihovi sklepi temu primerni.

Nadaljnje vprašanje časnika se je nanašalo na tako imenovano «tržcanstvo», ko veliki sloji prebivalcev malikujejo preteklost, z njenih vidikov presojajo sedanjost in takšne svoje vizije vidijo uresničene v prihodnosti. Trst skratka nad vsemi, pravijo. In takšna pojmovanja navdušujejo tudi nacionalizem, šovinizem in podcenjevanje vseh drugih, predvsem Slovencev. Na vprašanje, ali je lista v Trstu prišla do teze, da KPI in PSI Socialistična stranka je z zanemarjanjem slovenskih problemov hotela dobiti več italijanskih glasov, KPI pa je hotela, da bi iz tega napravili velik škandal in da bi proti PSI sprožili kampanjo v časopisju. Stvar se še ni pomirila. «Priprani smo da smo pravilno razumeli in imeli bomo prihodnost, da bomo o tehničnih stvareh sredi razgovorov, ki je zadržal v pogovoru za Radio Ljubljana predsednik SKGZ v Italiji, Sicer na odločitvi znotraj SKGZ slovi in bistvu na konsensu. Pri vseh odločitvah poskušamo izhajati s stališča, kaj je koristno za našo narodnostno skupnost, danes in v perspektivi. Pri tem težimo k čim večji objektivnosti».

V pogovoru je Boris Race no drobno obrazložil strukturo SKGZ, ki deluje in ima vpliv na vsem deželno ozemlje. Največji in najbolj viden vpliv ima v kulturnih društvih, v strokovnih organizacijah in v množičnih obličin. Zelo razvejano je tudi športno življenje, ki ima seveda tudi narodno-obrambni značaj. V organizacijah in društvih okrog SKGZ deluje nad 10.000 ljudi.

Glede sprejema zaščitnega zakona je predsednik SKGZ izjavil, da ga Slovenci pričakujemo že 37 let. Ob obisku pri tedanjem ministru predstavniki političnih strank je ta leta 1977 enotni slovenski delegaciji dejal, da bo zakon lahko sprejet že v enem letu. Sedanja zakonodajna komisija, ki je pripravila zakon, je bila očitno potrebna zato, ker bi se v nasprotnem primeru že tedaj ne pojavila lista za Trst, ki bi preprečila Osmo. Pogotovanje politike rimske vlade ne zadeva politiko slovenske vlade, zato se ne izvaja vsi deli Osmine pogodbe, posebej ne gospodarsko sodelovanje ob meji in zato tudi zastoji glede zakona o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti. Lista za Trst je na primer vplivala, da se je začela Kršćanska demokracija bolj zapirati tudi v Gorici in Vidmu. To se kaže v zastoji stikov med Gorico in Novo Gorico in v odklanjanju narodnostnih pravic za Slovence v Videmski pokrajini.

Radijski častnikar je zatem postavil naslednje vprašanje: SKGZ je nestrankska organizacija, ki združuje Slovence z različnimi svetovno nazorskimi izhodišči in opredeljenimi. Ali ne prihaja zaradi takih idejnih razlik med posameznimi člani oziroma organizacijami, ki so vključene v Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, lahko do občasnih težav ali nesporazumov, ki bi ogrozili oslabilo vlogo vaše organizacije?

S težavami je treba vedno računati, je odgovoril Boris Race. Zlasti v predvolilnih obdobjih, ko stranke poskušajo uveljaviti svoje interese. Ne skrivamo, da je tudi ob zadnjih upravnih volitvah v Trstu prišlo do težav s KPI in PSI Socialistična stranka je z zanemarjanjem slovenskih problemov hotela dobiti več italijanskih glasov, KPI pa je hotela, da bi iz tega napravili velik škandal in da bi proti PSI sprožili kampanjo v časopisju. Stvar se še ni pomirila. «Priprani smo da smo pravilno razumeli in imeli bomo prihodnost, da bomo o tehničnih stvareh sredi razgovorov, ki je zadržal v pogovoru za Radio Ljubljana predsednik SKGZ v Italiji, Sicer na odločitvi znotraj SKGZ slovi in bistvu na konsensu. Pri vseh odločitvah poskušamo izhajati s stališča, kaj je koristno za našo narodnostno skupnost, danes in v perspektivi. Pri tem težimo k čim večji objektivnosti».

V pogovoru je Boris Race no drobno obrazložil strukturo SKGZ, ki deluje in ima vpliv na vsem deželno ozemlje. Največji in najbolj viden vpliv ima v kulturnih društvih, v strokovnih organizacijah in v množičnih obličin. Zelo razvejano je tudi športno življenje, ki ima seveda tudi narodno-obrambni značaj. V organizacijah in društvih okrog SKGZ deluje nad 10.000 ljudi.

Patronat KZ - INAC svetuje

Kako je z uveljavitvijo samostojne starostne pokojnine v Jugoslaviji

Vpr.: «Začel sem že urejati dokumente za upokojeve, saj bom prihodnje leto star 60 let. Pri IN PS pokojnina ne bo zelo visoka, ker imam plačanih le dobrih 20 let. Pred tem pa sem delal v Jugoslaviji, kjer imam priznanih nekaj več kot 15 let. Zdej me zanima, če bom prihodnje leto dobil tudi jugoslovansko pokojnino. Zanima me tudi, koliko časa prej moram plačati prošnjo.» B. K.

Z dopolnitvijo 60. leta starosti bi imeli pravico do uveljavitve samostojne starostne pokojnine v Sloveniji, vendar pod pogojem, da bi v vašo korist dozorela 20 letna pokojninska doba. Kdor nima dopolnjene pokojninske dobe 20 let, pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni 65 let (oziroma ženske 60 let), od tega pa mora biti najmanj 40 mesecev v zadnjih petih letih ali 80 mesecev v zadnjih desetih letih. Temu pravimo gostota zavarovalne dobe in je torej potrebna zaposlitev v zadnjem obdobju. Kdor ne zadošča temu pogoju, ne more pridobiti pravice do samostojne pokojnine.

V vašem slučaju nimate danes uveljavljene samostojne starostne pokojnine. Prihodnje leto, ko boste stari 60 let, ne boste imeli pravice do pokojnine, ker nimate 20 let pokojninske dobe. Na osnovi obstoječih zakonikih določil bi ne imeli pravice do pokojnine niti po 65 letu starosti, ker nimate predpisane gostote zavarovanja. Vendar pa so trenutno v Sloveniji v postopku nekateri bistveni popravki statuta pokojninskega zavarovanja, ki naj bi stopili v veljavo prav z letom 1983. In ena izmed novosti naj bi bila prav ta, da bo odpravljen oziroma olajšan predpogoj gostote zavarovanja.

V primeru pa, da niti po novem zakonu ne bi pridobili pravice do samostojne pokojnine, se boste lahko poslužili italijanske - jugoslovanske konvencije in boste začeli prejemati sorazmerni del jugoslovanske pokojnine od 60. leta dalje. Zadevno prošnjo pa lahko vložite do največ 6 mesecev po dopolnitvi 60. leta starosti.

VELE RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV	
13.00	Poletni maraton — Balet
13.30	DNEVNIK in Dances in parlamentu
17.00	Sveže, sveže glasba, prireditve in aktualnosti — V studiu Barbara D'Urso
17.05	Tom story — risanka
17.50	Eischnod — TV film
18.40	Carzanovi nasveti
19.10	Tarzan — TV film
19.45	Almanah in Vremenske razmere
20.00	DNEVNIK
20.40	Variete — Non stop
21.45	Sum — film
Drugi kanal	
10.00	Piediluco — Kajak
13.00	DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.15	Solska vzgoja
14.30	Guayaquil: svetovno prvenstvo v plavanju
15.30	Piediluco — Kajak
17.00	Popolud
17.15	I ragazzi del sabato sera, mladinska nadalj.
17.40	Program za mladino
18.30	Sportne vesti in iz parlamenta
18.50	La duchessa di Duke Street — TV nadalj.
19.45	DNEVNIK 2 - Vesti
20.40	Hill Street — dan in noč
Pomlad prihaja — 2. del	
Nocoj pride na vrsto druga epizoda priredbe, ki nosi naslov «Pomlad prihaja». Film prikazuje pač dejavnost policijske komisarija in njegovih agentov, ki sledijo zadevi, ki se na prvi pogled zdi povsem normalna, saj gre vendar za raziskovanje problema mamili. Toda to bi bilo preveč preprosto in zato se zadeva zaplete, kajti v sivar so zapleteni številni ljudje in ker smo že vsaj v filmu, v polnem obdobju, je povsem naravno, da se med drugim dogajanjem zaplete tudi še kaka ljubavna zgodba.	
21.35	DNEVNIK 2 - Dossier
22.25	Protagonisti današnje jazzovske glasbe — Steve Khun Quartet — Sheila Jordan
23.15	DNEVNIK 2 - Zadnje vesti
Tretji kanal	
19.00	DNEVNIK 3
19.15	DNEVNIK 3 - Deželne vesti
19.50	Sto italijanskih mest
20.10	Solska vzgoja
20.40	Sympathy for the Roaring
21.25	Koncert
23.25	DNEVNIK 3
23.50	Delta — znanstvena oddaja
JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana	
18.35	Poročila
18.40	Moja virtuoza: Oboja
V oddaji Moja virtuoza bo	
TRST A	
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00	Poročila: 7.20 Dobro jutro po naše: 8.10 - 10.00 Radijski mozaik: Na obisku pri...: 8.30 Dopravi napovedi in melodije: 9.30 Dramatizirani roman: Alojz Rebula: «Enajst milijonov» - 4. del: 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja: simfonični koncert na ploščah: 13.00 - 13.00 Opoldanski zbornik: Literarni listi: 12.00 Na politične: 13.20 - 16.00 Iz studija neposredno: Glasba po željah: 14.10 Otroški kotiček: «Kec» nad samotnim breznom: 14.45 Diskoteka: 14.55 Naš jezik: 15.00 Zapiski s potovanj: 16.00 Klasični album: 17.10 - 19.00 Razvirni obzoriki: Na obisku pri...: 17.30 Romantične melodije: 18.00 Mešarska literatura: 18.25 Preljubljani motivi.
KOPER (italijanski program)	
7.30, 8.30, 13.30, 16.30, 19.30	Dnevnik: 9.30, 10.30, 11.30, 14.30, 15.30, 17.30 Poročila: 7.00 Glasba za dobro jutro: 7.15 Koledarček: 8.15 Horoskop: 9.15 Poje skupina Casa dei: 9.15 Glasba: 10.00 Z nami je: 10.15 Skupina Locksmith: 10.45 Moški glasbi in nasveti: 11.00 Plošč: 11.15 Festivalbar: 11.32 Kim, svet mladosti: 12.01 S prve strani: 12.05 Glasba po željah: 14.33 Superklasika: 15.33 Poročila v nemščini: 15.36 Več kot pesem: 16.00 Pojevo New Trolls, Eagles in Drupi: 16.45 Kantavtorji: 17.00 Gole maske, oziroma Luigi Pirandello: 17.15 Glasba: 17.32 Crash: 17.55 Knjižne novosti: 18.00 Jazz glasba: 18.30 Mariboro: 19.10 Radio diskoteka.
KOPER (Slovenski program)	
7.00, 7.30, 8.15, 14.00, 17.00	Poročila: 7.45 Cestne razmere: 8.15 Radijski, televizijski in filmski spored: 8.30 Val 202: 14.15 Kino spored: 14.30 Zanimivosti: 15.10 Predstavitelj oddaj, glasbene igre poslušalcev: 15.30 Po domače s pevc in ansambli: 16.00 Dogodki in odmevi: 16.30 Glasba po željah: 17.00 Primorski dnevnik: 17.15 Aktualna tema: 17.30 Glasba: 17.40 Juke box.
RADIO 1	
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00	Poročila: 6.00 - 8.40 Glasbeno kombinacija: 6.50 Včeraj v parlamentu: 9.00 - 10.00 Glasbeno govorni program: 11.00 Glasbeni hiša: 11.34 Radijska nadaljevanja: 12.03 Jutrarnji varieté: 13.15 Master, glasbene novosti: 14.23 Ulica Asiaga Tenda: 15.03 Glasbeni dokumentarec: 16.00 Poletni spored: 17.30 Glasba za mladino: 18.05 Radijski koncert: 18.30 Jazz glasba: 19.15 Draga glasba: 19.30 Glasba: 20.00 Naši dragi otroci: 20.15 Radijska trojčanka: 21.35 Glasbeni premor: 22.22 Napotki za avtomobiliste: 22.27 Fonosfera: 23.03 Telefonski klic.
LJUBLJANA	
7.30, 8.30, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00	Poročila: 7.35 Vremenska napoved za pomorske: 7.45 Rometni informacije: 7.50 Dobro jutro, otroci: 8.25 Iz naših sporedov: 8.30 Z radiom na poti: 9.05 Za solarje - Helga Glušič: 9.35 Mladina poje: 10.05 Z glasbo v dober dan: 10.35 Turistični napotki za naše goste iz tujine: 11.05 Rezervirano za...: 12.05 Ali poznate...: 12.35 Naše pesmi in plesi: 13.00 Znanje melodije: 13.30 Kmetijski nasveti: 13.40 Od vasi do vasi: 14.00 Iz naših krajev: 14.30 Priporočajo vam...: 15.05 Enajsta glasba: 15.20 Koncert za mlade poslušalce - Korčarček: 15.40 Jezikovni pogovori: 16.00 Dogodki in -mevi: 16.30 Zabačna glasba: 16.50 Radio danes, radio jutri: 17.00 Vrtljak: 18.00 Studio o: 17.10 - 19.00 ansambli Gorenjske: 19.15 I-kalne radijske postaje: 19.30 Ivo Pogorelec in Sonata v b-molu Frederika Chopina: 20.25 Zabačna glasba: 20.35 Lahko noch: 20.45 Minute z ansambli Bojana Adamiča: 21.00 Cvetkov: večer domačih pesmi in napovedi: 22.05 Literarni večer - Ob 100-letnici rojstva Alojza Gradnika: 22.45 Lepe melodije: 23.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini: 23.25 Iz naših sporedov: 23.30 Plesna glasba jugoslovanskih studiov: 00.05 Lirični utrinki: 00.10 Mozaik lahke glasbe.

TOVARNA ETA CERKNO IN 35 LET NJENEGA RAZVOJA

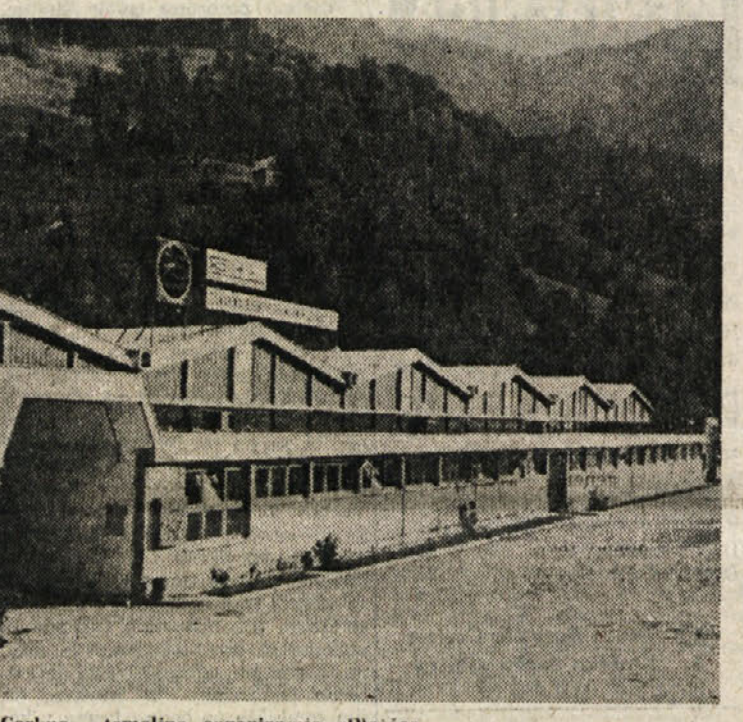
Podjetje, ki je spremenilo Cerkljansko zrastlo iz partizanske tehnične sekcije

Preroška napoved prvega organizatorja odpora - Od prvotnih 15 delavcev, ki so začeli z golimi rokami, je nastalo podjetje s 1670 delovnimi moči

CERKNO — Prva primorska partizanska prestojnica — Cerčno, je ob 22. juliju — Dnevu vstaje slovenskega naroda — praznovala pomemben jubilej. Ni slučajno, da so si delavci podjetja «ETA» Cerčno izbrali dan vstaje slovenskega naroda za svoj praznik, ki ga že vrsto let doživljajo praznično. Letos je bil ta dan še posebej slovesen, saj so praznovali 35 let razvoja Tovarne elektrotermičnih aparatov «ETA» Cerčno.

Današnja ETA je nastajala v času revolucije v okviru partizanskih delavnic IX. korpusa NOV, ki so bile razmeščene po vaseh Cerkljanske Njeme korenine pa segajo morda še bolj nazaj, v leto 1941, v čas, ko se je porajala OF slovenskega naroda. Takrat je eden prvih organizatorjev OF na Cerkljanskem odročju Jakob Stučin - Čvetko na nekem sestanku, ko je govoril o po vojnih perspektivah Cerčna dejal, da bo novo življenje vzbrstelo iz elektrifikacije in industrijskega razvoja iz na novo postavljene industrije. Kako prav je imel, je vidno prav v razvoju cerkljanske ETA.

Tak razvoj, kakršnega ima ETA danes, kljub trenutnim splošnim gospodarskim težavam, pa ni nastal brez moč sam od sebe. V ta razvoj je bilo treba vložiti mnogo truda, prebroditi mnogo težav, tudi za ceno lastnega obstanka. Nekaj pa je vendarle značilno za razvoj ETA. Rast te delovne organizacije je sad edine domače strokovnjakov, mnogokrat sadnikov. Tako samostojno kot drugje je nastajala ETA Cerčno, drugje verjetno nima primerja. Nicerar ni bilo delavcem ETA danega, ničesar darovanega. To, kar imajo danes, so morali zaslužiti in si pridobiti z lastno elavo in lastnimi rokami. To na ta tista zavest, ki delavce — krajinke Cerkljanske

Obrat ETA Cerčno - temeljna organizacija «Plošč»

ljudih v enotno — homogeno celoto. Za sami zametki ETA v letu 1947 REMPOD, da je njen predhodnik REMPOD nastal iz ljudi, ki so izšli iz partizanske tehnične sekcije. Samo 15 jih je bilo in pričeli so praktično z golimi rokami, ustvarjati prerokovano elektrifikacijo cerkljanskih vasi. Delo tega malega kolektiva je bilo tako uspešno, da je zajemalo že v letu 1954 še del Gorenjske in Notranjske. Obrnna delavnica REMPOD je takrat opravljala pomembno gospodarsko nalogo. Skupaj s podjetjem Avtoprometa in mizarsko delavnico, ki sta prav tako nastali v Cerknem v tem obdobju, je REMPOD pričel pri

Za dosego teh ciljev so poleg ostalega, predvsem razvoja tehnologije, zrasli tudi novi proizvodni objekti. Zgradili so novo proizvodno halo, grelnih plošč, nove prostore cevnih grelcev, novo livarno, ki je dala Cerkljanski nove poklice in nov način dela z drugimi podjetji, ki jih doslej niso bili vajeni. Zgrajeni so bila nova orodjarna, obdelovalnica in galvanizna, razširila se je proizvodnja termoregulatorjev. V Cerknem so zgradili nove objekte družbenega standarda — hotel in bazen, kar daje nov utrip življenja kraju. Vse to so bili premiki, ki so orineli pozitivne rezultate, na katere so lahko ob proslavljanju 35 letnice ponosni.

Proizvodi ETA so dosegli kvaliteto, ki ustreza merom drugih razvitih držav. S tem si je ETA že leta 1968 odprla vrata v dolgoletno povezovanje s tujimi firmami, predvsem s firmo EGO iz Oberdoringenja v ZR Nemčiji. Ves razvoj, ETA pa je prepleten tudi z razvojem zorenja same upravnih odnosov in odnosa delavcev. Prav ETA je tista delovna organizacija v kraju, ki je dala doslej odločen pečat tudi stoletja nespremenjenemu vidu kraja Cerčno. V njem so poleg stanovanjskih blokov zrasle tudi poslovne zgradbe. Z razvojem ETA je Cerkljanska spremenila svoj obraz.

Dejstvo je, da je cerkljanski človek prišel v zelo kratkem času z drobnega kmetijskega, malo donosnega gospodarstva na visoko industrializirano. To pa daje močan pečat na spreminjanje življenja ljudi, ki s krajem živijo in v njem delajo. Ne samo Cerčno, tudi vasi Cerkljanske spremeni svoje podobo. V njih rastejo nove hiše, predvsem po zaslugi urejenih poti in avtobusnih povezav. Bojzani, da se bodo vasi praznile, sedaj ni več kajti ljudje se vračajo v svoje kraje in si tu ustvarjajo svoje domove. Tovarna ETA Cerčno, kot najmočnejša delovna organizacija v kraju in občini Idrija, je prav gotovo vzrok vsem tem spremembam celotne Cerkljanske.

Vsako leto Cerkljanski, posebej na SVPB «Franjo» obišče več kot 50 tisoč obiskovalcev, ki se poleg spomenikov in muzeja iz NOB seznanijo tudi z razvojem kraja Cerčno, od letnega praznika pa bodo lahko obiskovalci Cerčnega v oddelku muzeja spoznali v be sedil sliki in predmetih 35-letni razvoj ETA Cerčno, ki smo ga zgoraj opisali.

SILVO KOVAC

Koncertni program Dubrovniških poletnih iger

Nastopi domačih ansamblov s sodelovanjem domačih in tujih solistov

V nadaljevanju poročila z Dubrovniških poletnih iger bomo skusali v čim bolj kratkih potezih kakovostno opredeliti devet koncertov, ki smo jih obiskali med 18. in 26. julijem.

Na simfoničnem koncertu Beograjske filharmonije pod vodstvom dirigenta Horata Försterja in ob sodelovanju znamenitega violinista Gidona Kremerja, je bila na sporedu: Suedska uvertura, Vasiha Mokrancova, Koncert za violino in orkester v D-duru, J. Brahmsa in Dvorakova Simfonija št. 8 v G-duru. Vseokrog je koncertu uhanilo izredno umetniški sijaj urhunske izvajanje solista v Brahmsovem Koncertu, ki je daleč prekašalo dokaj povprečno igranje orkestra, kateremu sicer dober dirigent ni uspel niti pri Dvorakovem delu vzbuditi prave kreativnosti. Vse sicer je pri svoji opravi tu di vročina in zatohtlost ter neugodna akustičnost trdnjaviških prostorov, o čemer govorili že v prvem poročilu.

Na koncertu mestnega orkestra iz Dubrovnika sta nastopila v Vi-nadijevem Koncertu za dve trombeni v C-duru, in v Svanu! B za dve trombeni in godala poznana ljubljanska umetnika Anton Grčar in Stanko Arnold, za katero menda ni potrebno še posebej poudarjati njune dovrženosti in muzikalne kulture. Tudi izbrani delci so pod vodstvom Iva Dražinića solidno sodelovali. Pač pa je glede na omejene tehnične možnosti in nedovoljno izdelan zvok orkestra še bila problematična oblikovalna nazornost Haydnove Simfonije št. 104 v D-duru «London-ske», ki nas ni mogla prepričati. Cherubinijev Requiem pa je bil tako za zbor kakor za orkester še pretrd oreh. Ker pa sta ta ansambila že zabeležila uspešna skupna izvajanja, lahko sklepamo, da nista bila še dovolj priprajena. Mislim pa, da na mednarodni festival ne sodijo podpoprečne izvedbe. Številni zbori razpolaga drugače z dokaj dobrimi glasovi in prav zaslugi dirigenta Iva Dražinića, ki ga poznamo kot dobre

cutek, kakor da hoče nadoknaditi prejšnje slabosti in v samostojnem interpretiranju pokazati svojo pravo moč bodisi v preciznem igranju, bodisi v interpretativni učinkovitosti, ki je tudi zares v svoji omejenosti nadzadujsko vplivala na poslušalce, vendar pa na drugi strani ni izvezena glasovna duha strani avtorja, prežeta v smislu njegovih pristnih strojsko domiselnih izjansosti.

IVAN SILIC

No, če nas orkester ni posebej navdušil, ne je na drugi strani toliko bolj priretna mojstrska igra na stradivarju in moč nape-tostnega oblikovanja, ki je v svoji bogati dogajalnosti vzbujalo izjemno doživljalsko lepoto. Že leta 1974, ko se je prvič predstavljal na festivalu v Dubrovniku — tudi ob tej priložnosti smo na tem mestu poročali o njem — je opozoril naše z izredno muzikalno kulturo, s tehnično dovršenostjo in interpretativno prodornostjo. Ne le, da je potrdil, temveč je interpretativno postal še bolj prodoljiv.

(Nadaljevanje sledi)

OZADJE KRVAVIH DOGAJANJ NA BLIŽNJEM VZHODU

Nacistični zločini nad Židi ne morejo biti opravičilo za odnos Izraela do Palestincev

Ob dramatičnem razpletu izraelske agresije na Libanon ponatiskujemo daljši zapis Mirk Čepića, ki je bil pod naslovom »Cionizem« objavljeno v mariborskem tedniku 7 D pred dvema tednoma. Naš stalni sodelavec Pavel Stranj je to krat orisal razvoj in strukturo Organizacije za osvoboditev Palestine.

Cionizem je politično gibanje Židov, ki ga je začel madžarski Žid Theodor Herzl z objavo svoje knjige »Der Judenstaat« — židovska država leta 1896. Pobudo za ustanovitve židovske države je dobil ob Dreyfusovem procesu v Franciji leta 1895. Ime cionizem je po gršču Cion v Jeruzalemu, v starem testamentu pa je pojem Cion za ves Jeruzalem. Gibanje je spodbujalo nacionalni preporod Židov in ustanovitve nove, samostojne države v Palestini, v pradednojni Judovi. Leto dni po izidu izredne knjige so v Basli sklicali prvi cionistični kongres, na katerem so sklenili, da bodo dosegli lastno državo. Turski sultan je zahteval po naseljevanju in državi zavrnili, Angliji pa so židom ponudili možnost naselitve v Ugandi, kar so cionisti takoj zavrnili.

Danes prikazujejo Palestinci in Arabci cionizem kot borbeno, nestropno, sovražniško in agresivno židovsko gibanje. Žal se je gibanje sprevrglo v nestropnost do palestinskega prebivalstva in o srednjem vzhodu, je odnos Izraelcev do Palestincev. Sedanja trogledna preganjanja palestinskega ljudstva je davek na napache odločbe ob ustanovitvi Izraela, zaradi obojestranske nestropnosti, zaradi nacističnega krčevnega antisemitizma, Auschwitz in Majdaneka, evropske netolerancije Židov in podobno. Palestinci sedaj prenašajo na svojih plečih devatisočletni greh proti Židom.

Ceprov so žide pregnali iz Palestine že Babilonci in so potem imeli težave z Rimljani, se je od nos do njih zaostrel z nastankom krščanske vere. Fanatizem krščanske tradicije je bil vzrok preganjanja Židov od zgodnjega srednjega veka do francoske revolucije, ko so jim v konventu priznali leta 1791 državljansko enakopravnost.

Židje so bili krivi za kuge, lakote in vojne. Zato so jih uregajali, ubijali in preseljevali. Bili so drugorazredni državljani. Niso se smeli ukvarjati niti s poljedelstvom, niti z obrtjo. Ostalo jim je za takratne čase nečasno delo — trgovina in denarništvo. Jezus je trgovce nagnal iz templja in s tem označil ta poklic kot nečasten. Denarništvo se je začelo razvijati šele v srednjem veku in obrobni so bile v očeh takratnih ljudi nekaj grdega. Ker so bile obrobne poleg vsega še oduševske, so si židje ponevno nakopali sovraštvo bogatih in revnih. Posledica: preganjanje.

Leta 1955 je papež Pavel IV izdal bulo o obveznem bivanju Židov v getih, zaprtih predelih mesta, v katerih so smeli prebivati le židje. Prvi geto so ustanovili v Benetkah. Ime naj bi izviralo po libarju v tem delu mesta, po drugi razlagi pa naj bi bil to star izraz talmda, pomenil pa bi izločitev. Ponoči so morali biti v getu zaprti, toda samo v eno smer. Židje niso smeli ven, v geto pa so poneti lahko prihajali tatici in cerkvi nestrane. V tem času dobijo židje tudi svoje primke, ki so to varila sestavljeni iz dveh besed, na primer Rothschild.

Z izgonom Židov iz geta preganjanje ni prenehalo. Očitno so jim zastupljanje podkopal, rušanje umore »trot« in skrunjenje hostij. Trdili so, da židje vdajajo v cerkve in prebajajo hostie. Židje so se zaradi izolacije zatekli k svoji veri. Ostalo jim je le eno — žrteti ali umreti. Žal živijo še danes pod tem geslom verskega fanatizma in žal se še vedno niso otreli osnovne vere v »brano ljudstvo«, s čimer so zadržali preganjanja dveh tisoč let.

Francoska revolucija je dala židom enakopravnost. Na Portugalskem so jim priznali državljansko enakopravnost šele leta 1910, v Rusiji pa šele v oktobrske revolucije leta 1917. V dobi svetovne krize prihaja do nacionalnega prebujanja tudi pri židih in v prejšnjem stoletju nastane med židje dve gibanji. Na zahodu zagovarjajo asimilacijo z okoljem, na vzhodu, kjer je tudi bilo največ Židov, pa zagovarjajo nujnost prebujanja nacionalne zavesti. Asimilacija, stajanja z drugimi narodi na vzhodu niso mogli sprejeti, ker so bili neenakopravni. Ta razloček je prisotven med židje še danes in najborbenejši in najbolj nestropni so iz Poljske in Rusije. Kot zanimivost, ameriški židje se sploh niso preseljevali v Izrael. Asimilacija je dosegla do vojna faizma že takšno stopnjo, da so židje v prvi svetovni vojni s pomom umirali za svojo očetnino — nemško cesarstvo. Kakšen črt stoletja kasneje — uničenje in plinški celoh.

Meščanski liberalizem in prebujanje enakopravnih narodov se je

Francija od Društva narodov mandatarstvo nad bivšimi turškimi ozemli. Transjordanija je postala britanska. V Palestini začno prihajati levčarsko usmerjeni židje, ki se trudijo vzpostaviti normalne odnose do domačinov. Do prvega večjega spora z Arabci pride leta 1929 in to zaradi odkupa zemlje. Prvi upori domačinov proti priseljencem so v letih 1936 do 1939.

Židje so se znašli v Palestini v hudem precepu. Hitler stoji na svoj antisemitizem. Britanci na zaradi strateško političnih razlogov zadržujejo prihod Židov v Palestino. Letno naj bi jih prišlo le 75.000 in to v času, ko se že začne fizična likvidacija Židov v Nemčiji in na Poljskem.

Arabskim nacionalistom je nemški antisemitizem ustrezen in del teh ljudi je našel v nacistični ideologiji opravičilo za antisemitizem. Namesto humanega odnosa do ljudi, ki so jih Nemci iztrebili, so tako zavzemali kot Arabci imeli do židov brezbržen, ali celo sovražen odnos.

Konec druge svetovne vojne Židom ne prinese neodvisnosti in britanski mandat traja še naprej. Ker so po vojni dokončno razkrili nacistični zločin nad židje, postanejo židje v očeh vsega človeštva trpeče ljudstvo. Mednarodna javnost je zaradi Auschwitza zavrnila, da je mogoče rešiti židovski problem le z ustanovitvijo lastne države. Velika Britanija ni bila tega mnenja in jo iz političnih in strateških razlogov. Arabci se niso pitali proti židom samo po lastni pobudi. Angliji so jih krepko podpirali. In končno nosilni krogi antizidovstva so izvirali iz vrsta arabskega feudalstva, oziroma veleposelskega. Očividci pripovedujejo, da židje z revnimi Palestinci niso imeli sporov. Žitljenje je bilo složno, toda interesi velikih držav in bogatih veleposelske so zanele prepire.

Predlog za rešitev problema je bil mnogo. Osnovno vprašanje je bilo vendar, kaj storiti z domačini, Palestinci, ki so želeli na tem ozemlju. Jugoslovani smo se zavzemali za federacijo med Palestinci in Arabci.

Predlog za rešitev problema je bil mnogo. Osnovno vprašanje je bilo vendar, kaj storiti z domačini, Palestinci, ki so želeli na tem ozemlju. Jugoslovani smo se zavzemali za federacijo med Palestinci in Arabci.

MIRKO ČEPIĆ

Korenine palestinskega odpora

Tudi, če se bodo Palestinci umaknili iz obkoljenega dela Bejruta, Izraelci ne bodo mogli trditi, da so zmagali. Ogromna premoc ni dala Izraelcem zaželene uspeha po dveh mesecih pritiska.

Očitno moč PLO ne sloni le na 6.000 orožnih mož med ruševinami. Ti so le del veliko večje sile, ki ima svojo politično in družbeno strukturo kapilarno in množično razporedeno po celnem arabskem svetu.

Kako se je ta struktura razvila? PLO ni postal to kar je čez noč. Prvo obdobje po izgonu iz Palestine, leta 1948, je za Palestince pomenilo pravi šok. Obupu in razočaranju se dodala še razcefranost narodnega tkiva, sosedje in sorodniki so se razpršili. Nastala je politična praznina, ko so stare politične sile izgubile prejšnji vpliv, novih pa ni bilo še.

Ko so se poleg posledice političnega potresa, ki ga je povzročil nastanek Izraela v celnem arabskem svetu in so prejšnje režime na Blžnjem vzhodu zamenjali novi, so se Palestinci v dobri meri oprijeli teh novih državnih voditeljev v upanju, da jih bodo njih vojske in bližnja arabska enotnost privedle kmalu spet na svoje domove.

Do izraelskega napada na Sinaj, leta 1956, ni bilo niti zameka palestinske politične organizacije. Ravno izraelska zasedba Gaze je spodbudila politični razvoj skupine mladih Palestincev, med katerimi je bil tudi, tedaj 27-letni, Yaser Arafat.

Mit o bližnji arabski enotnosti se je krepko zamažal leta 1961, ko je po komaj treh letih življenja, razpada zveza med Egiptom in Sirijo, tista ZAR — Združena arabska republika, ki naj bi bila temeljni kamen obetane enotne arabske države. Naslednje leto je zmagala alžirska revolucija in dala nov vzgled samostojnega osvobodilnega boja zatiranega naroda.

Vpliv in kontrola arabskih vlad nad Palestinci je začel plahneti, zato so arabske države skušale prehiteti krizo in leta 1964 so maja meseca v Jeruzalemu, po enoletnih pripravah ustanovile PLO — Organizacijo za osvoboditev Palestine. Na čelo so ji postavile zgornjega palestinskega politika Ahmada Sukrija.

Kaže, da je bil ta korak prepozno. Iz kroga mladih Palestincev v Gazi se je medtem razvila organizacija al Fatah, ki je po petih letih dozorevanja izvela prvi samostojni palestinski napad na Izrael, 1. januarja 1965.

Arabske države so skušale ta spontani, vzporedni, politično — vojaški razvoj zavirati, tudi s silo. Veliko današnjih palestinskih leaderjev je tedaj okusilo zapore »bratskih« arabskih držav in očitke, da so le provokatorji, ki bi radi sprožili izraelski napad na sosedje. Ni naključje, da je prvi borec al Fataha padel pod strelom jordanjskega vojaka, ne pa izraelskega.

Prišlo je leto 1967 in arabski poraz v šestdnevni vojni. Ta poraz je Palestincem še bolj utrdil prepričanje, da čakanje na državne vojske ne privede nikamor in samostojne vojaške organizacije so začele rasti kot gobe po dežju. Iz treh predvojni je kmalu število naraslo na 30. Vpliv nespontane organizacije PLO je padel zelo nizko, in Sukriji je bil odstavljen, saj je v vojni prišel na nekaj demagoških fraz, ki so palestinskemu boju bolj škodile kot koristile. Aparat PLO je deloval naprej kajti palestinske organizacije so menile, da utegne še koristiti.

Manj kot leto dni po junjskem porazu 1967, točneje 21. marca 1968, so borci al Fataha sprejeli spopad z močno izraelsko kolono pri jordanjski vasi Karam in vzdržali 12 ur. Za Izrael je to bil le majhen poraz, za Palestince pa velika zmaga.

Kmalu za tem, na zasedanju Palestinskega narodnega sveta, v Kairu, februarja 1969 je al Fatah prevzela nadzorstvo nad strukturo starega PLO. Od stare organizacije je ostalo le ime, nova pa je predstavljala vse komponente političnega, vojaškega in družbenega tkiva palestinskega naroda. Od skupnih 105 članov PNS je dobila al Fatah 33 mest in funkcijo predsednika, ki jo od tedaj izvaja Jasser Arafat, ki je tako tudi šef Izvršnega sveta organizacije. Od tedaj je razmerje sil znotraj PLO ostalo isto.

Nova PLO je postala tako močna, zlasti v Jordaniji, da je ogrozila dejansko oblast kralja fiseina, ki je z zahodno pomočjo, septembra 1970 napadel palestinska oporišča ter pregnal celotno strukturo iz dežele.

Palestinci so tedaj preselili središče svoje organizacije in dejavnosti v Libanon, kjer so pazili, da ne ponovijo nekaterih napak, ki so jih zagrešili v Jordaniji: da ne ostanejo izolirani od domačega prebivalstva, ter da ne gradijo vse svoje obete le na orožju. Zlasti po letu 1973 so prenesli težišče svojega boja iz vojaških akcij na diplomatske, kar jim je prineslo vrsto priznanj, s strani OZN, Gibanja nevtrčnih, drugih svetovnih organizacij in seveda podporo tudi zmernih arabskih držav.

PAVEL STRANJ

POGOVORI ITALIJANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA COLOMBA S PERUJSKIM KOLEGOM STELLO

Perujska vlada podpira italijanske pobude za pomiritev med Latinsko Ameriko in EGS

Negativne izkušnje iz falklandske krize morajo prispevati k poglobljanju stikov med celinama

PO NEDELISKEM UPORU KENIJSKEGA LETALSTVA

V Kenijo se postopoma vrača mir Vsi uporniki se niso še predali

Še vedno le začasen obračun mrtvih in ranjenih — Največ materialne škode so povzročili plenilci trgovin in javnih lokalov

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

NAIROBI — Avtobusi so znova začeli voziti po nabirajskih ulicah, čedalje več trgovin, bank in ustanov je znova začelo delati in vladar je sklenil odpreti mednarodno letališče: to so znamenja postopnega vračanja normalnega življenja v Kenijo. Vendar se v nedeljo zrana doživljala poskus udara letalskih sil. Toda policijska ura od mraka do zore je še naprej v veljavi, ker kopenske sile love po begle upornike, ki so predvčerajšnjim z letaki opozorili, da se bodo borili do zadnjega.

Ceprov večeršnjem »The Nairobi Times«, ki se je skupaj z dvema drugima dnevnika zaisel na ulicah, priobča trditve nekega predstavnika pehote, da se je nad 200 pripadnikov zračnih sil že predalo, kakih sto pa so jih pobili, s čimer, da je upora povsem konec, pa se za zdaj to še težko verjeti. Ko se je namreč predvčerajšnjim upolne iztekel drugi ultimatum upornikom, naj se predajo z vsem orožjem, jih je po enih podatkih prišlo 20, po drugih pa 36. V celoti naj bi se od tistih 200 orožnih upornikov, ki so se zatekli v goščavo okrog pettisotnega Mount Kenye ter v okolico Nairobijskega predela le 60, kar pomeni, da so drugi še na begu in kot so izjavili, se bodo borili do zadnjega. O nadaljnjih najki za uporniki priča tudi obcasno praskevanje pušk, ki je predvčerajšnjim in tudi dopoldne obcasno razpazalo sicer mirno in znova živahno ozračje v Nairobiju.

V Tanzaniji je v tem dopotovala uradna kenjska delegacija, da bi se pogajala o izročitvi štirih upornikov, ki so v nedeljo popoldne, po izjavljenem udaru, pobegnili s transportnim letalom »buffalo« v Dar es Salaam, in jih je, v vsem njihovim orožjem, prišla tanzanijska policija. Med njimi sta dva pilota na tudi dva voditelja upora, to je en polkovnik in — kot objavlja »The Nairobi Times« — tudi sam poveljnik kenjskih zračnih sil, general Kariuki. List piše, da je bil letalski poveljnik, ki ga doslej niso nikjer omenjali, očitno med voditelji upora, kar znova zastavlja vprašanje morebitnega plemenskega ozadja celotne zadeve. General Kariuki namreč pripada moči severni skupini ljudstva Kiljuju, tisti, ki je svojčas vodila proti Angležem csemletno gibanje »maumau«, zadnja leta pa si opazno prizadevala, da si utrdi, prek vplivnih osebnosti, politično oblast.

O tem, da razmere še niso do cela razčiščene, priča tudi poziv predsednika Moja ljudem, naj pomagajo pri lovu na pobegele upornike, ter opozorilo šefa policije Gethija, da čaka tista, ki bi ubežni ke skrivali, dosmrtna ječa. Uradna sporočila o stanju so si nasprotujoča, zdaj naj bi bil po enih »upor dokončno uničen« in »v deželi ni več nobenih bojev«, po drugih pa je pehota sicer obkolila sedež letalskih sil v Nanyukiju, ni pa ga še zavzela. Tisto letalsko enoto, ki je bila na vajah v mestu Kisumu, ob Viktorijinem jezeru, z dvema letalom, pa so bojda brez streljanja razorožili. Nasip na je bi lo večerji videti po Nairobiju precej manj vojaških vozil in tudi porajšnji kontrol na vpadnih ni več. Tudi okrog ključnih zgradb ni več videti vojaške straže razven okrog radija, kjer je ducat teniskih in tovornih vozil z orožnimi mi vojak.

med vojak kot civilisti, so, kot poudarjajo, za zdaj še »konservativni« in se utegnejo »precej zvišati«. Med uporniki naj bi bilo mrtvih nad sto, medtem ko pehota in policija zatirajo, da msta imela zve, temveč le nekaj »ranjenih«. Med civilisti na naj bi bilo 125 mrtvih in kakih 300 ranjenih, a tudi to so začetne ocene. Veliko mrtvih je bilo v navzkrižno ognju med uporniki in letalno pehoto ter v nočnem preganjanju plenilcev mestnih lokalov. Navajajo pa tudi primere uboja in posilstva v hotelu »Hilton« v središču mesta.

Najboljšeje pa so posledice večernega ropanja lokalov po mestu v nedeljo dopoldne, nad čemer se je predvčerajšnjim, med svojim obodom, zgrozili tudi predsednik Moi. Policija je sicer že dobila nazaj desetine ton naropane blaga, od pambod do barvnih televizorjev, v vrednosti več milijonov šilingov, in kot so objavili, so aretirali nad 1.000 plenilcev, med njimi tudi ženske in otroke. Nairobijski poslovneži pravijo, da utegne to ropanje prinesiti določeno ekonomsko krizo, saj bo mnogim potrebnih tudi šest let, da si znova opomorejo. V samem centru je bilo izropanih 300 do 400 lokalov in izginilo je za pol milijarde šilingov različnega blaga. Ceprov so vrsto trgovin znova odprli, pa je oskrba z osnovnimi živili ta čas še težavna.

Vlada je predvčerajšnjim napovedala, da namerava znova odpreti »Kenyattovo« mednarodno letališče pri Nairobiju, ki so ga po zavzetju zaprli za ves promet z uporniki, tako da je v tranzitnem oddelku običajna množica čakajočih potnikov. Toda kot objavlja tisk, je bila glavna vzletna steza na letališču med uporom poškodovana, zato tudi normalnega prometa ni moglo tako naglo obnoviti. Vsekakor do sedaj napovedanih poletov še ni bilo. Telekomunikacijske zveze s svetom pa so že normalne. Predsednik Moi sprejema ta čas številne brozjavke tujih voditeljev, ki mu izražajo podporo in obsojajo spodbujati uradnih sil. Kot prvi je Moja podprl ameriški predsednik Reagan, ki je izjavil, da ostajata obe deželi tesni zaveznici, sledili pa so mu Gadafi iz Libije, Bongo iz Gabona, Mitterrand iz Francije in drugi. Očitno si je oddamnil predvsem Zahod, za katerega je bila Kenija od nekdaj nekak

šna izločba kapitalistične uspešnosti na črni celini. Poskus udara je to skrbno negovano podobo precej onajaj.

TIT DOBERSEK

Argentinska darila polkovniku Gadafiju

BUENOS AIRES — Argentina se bo vsak čas oddolila libijskemu voditelju Gadafiju za njegovo vojaško pomoč med falklandsko krizo. Buenos Aires ni samo že plačal pošiljke orožja in nadomestnih delov, ki jih je Libija prodala Argentini, temveč je tudi osebno obdaroval Gadafija. Mornarica mu je darovala jadnico, letalstvo usnen piloti jopič z vtisnjenim zlatim grbom, zunanje ministrstvo pa sedaj pripravlja pošiljko dveh plemenitih konj, bržkone darilo argentinske pehote.

Na sliki (teletop AP): sprejem ministra Colomba na perujskem namnem ministrstvu.

Krst princa Viljema

V Londonu so večerj krstili princa Viljema, sinčka prestolonaslednika Charlesa in Diane. Dogodek je privabil truno radovednežev, med temi tudi to četverico, ki je ob tej priložnosti prispela iz Manchesterja. (Teletop AP)

«Lista za Trst» spreminja

(Nadaljevanje s 4. strani)

druževalno funkcijo in se izločba strankarskim polemikam, tako imenovanim nizkim udarcem, Polemika je škodljiva tudi zaradi tega, ker smo že zadosti razvoja in bi s polemiko v časopisu to razdvojenost se poglabljali. Ob sklepu oddaje »Nedeljski gost« je novinar postavil še tole vprašanje: »Zakaj številni Slovenci ne izkoristijo že obstoječe možnosti za svoje ovrednotenje in po trditve na politično tako preizkušeno in izmučeno zamejskem območju. Malo je primerov, da bi naši rojaki zahtevali povrnitev političnih primkov v izvorno slovensko obliko. Posamezniki, pri nekaterih pa prevlada največkrat neopravičen strah rred tem, kaj bo rekla okolica zaradi povrnitve primka. So tudi primeri, ko prevlada strah rred možnostjo povrnitve rred troke, ki bi poskuse po narodni ali identiteti »knavovala«. Slednjit je treba opozoriti tudi na

to, da so se nekateri navadili na političnalan primke in ne občutijo potrebe, da bi ga spreminjali. Seveda pa je bilo vse to mogoče zaradi politike asimilacije, ki se odraža tudi na tako povrnemem področju kot je povrnitev političnalan primkov v izvorno slovensko obliko. Slovenci postavljajo zato zahtavo, da vprasanje povrnitve primkov v izvorno slovensko obliko reši globalni zaščitni zakon za Slovence v Italiji.

Kar zadeva slovenske napise na trgovinah, gostilnah in drugih javnih lokalih je proti njim strasno nasprotovanje zlasti v Trstu. Takšni napisi so pogosto žrtve mazzetov, škali akcij in drugih napadov. Trgovci in gostilničarji imajo med mir in tako lokalni ostajajo celo brez napisa. Sicer pa je treba poudariti, da so v okolici Trsta in seveda na Gorškem napisi na trgovinah in gostilnah dvojezični.